

TH. FROBENIUS & SØNNER

ORGELBYGGERI A/S

Hovedgaden 102
DK-2800 Kgs. Lyngby

Tlf.: 45 87 07 55
Fax: 45 93 45 12
th@frobienus.nu

DK-8700 Horsens

Tlf.: 75 62 54 98
Fax: 75 62 98 97
th@frobienus.nu

21.08.2013

Rapport

Vedrørende den afsluttede renovering af orglet i Hellebæk Kirke

Orglet:

Bygget af Chr. Winther og Frobenius i 1920
Ombygget af Th. Frobenius & Sønner i 1955.
Orglet er udført med pneumatisk kegleladesystem.

Disposition før nu afsluttede renovering:

I man: C – g'''	I man: C – g'''	Pedal: C – d'
Principal 8'	Gedakt 8'	Subbas 16'
Orkesterfløjte 8'	Fløjte Travers 4'	
Oktav 4'	Principal 2'	
Oktav 2'	Quint 1 1/3'	

Desuden koblinger: I-II, I-P, II-P, 1 fri komb., 4 faste komb.: Piano, Mezzoforte, Forte og Tutti.

Renovering:

Arbejdet er udført i henhold til tilbud af 30.03.2012 og har omfattet en total renovering af instrumentet, samt en tilbageførsel til den oprindelige disposition samt koblinger. Hertil klanglige arbejder. Renoveringen er udført 2012-2013 i henhold til tilbuddet med de tilføjelser og ændringer, som er anført i nedenstående rapport:

Afsyning:

Det færdige arbejde er afsynet og godkendt den 07.08.2013 af domorganist Kristian Olesen.

Rapport:

Spillebordet:

- Manuالتangenterne er omgarneret ved for – og bagstifter. Filten under tangenterne er udskiftet.
- En enkelt hvid belægning er udskiftet med ny i samme farve som de øvrige.
- Manualerne er justeret til passende og ensartede ansatzpunkter og i forhold til det pneumatiske system.
- Samtlige registerskilte er udskiftet med nye
- Pedalklaviaturet er justeret til passende og ensartet gang.
- Orgelbænkens sæde er pudset og lakeret.
- Den mekaniske forbindelse mellem svelletrin og svelle er istandsat i alle led.

Pneumatikken og øvrigt luftanlæg:

- Det eksisterende pneumatiske koblingsanlæg fra 1955 er udtaget og erstattet med et helt nyt anlæg, konstrueret og bygget på orgelbyggeriet.
- Anlægget har samme koblinger og andre funktioner som det udtagne. Desuden følgende (oprindelige):
Suboktavkobbelt II-I
Superoktavkobbelt II-I
Superoktavkobbelt I manual.
Desuden de oprindelige øvrige funktioner (se ny disposition).
- Koblingerne er tilsluttet de tidligere vakante manubrier, som er forsynet med tilsvarende skilte. De øvrige funktioner er tilsluttet knapperne under manualet.
- De 9 registermembraner er udskiftet med nye.
- Registerbælgene er renoverede.
- Pumpebælgen (påsat under hovedbælgen) er renoveret og tætnet..
- Vindladernes og relæernes kegletråde samt tætningsringe er udskiftet med nye.
- Keglelernes ventilsæder er tilpasset keglelernes, således at disse lukker tæt.
- Hele det pneumatiske system er justeret, således at den størst mulige præcision og driftssikkerhed er opnået.
- Vindlader og pibestokkene er gennemgået for utætheder og gennemstik og tætnet.

Pibemateriale og klangligt arbejde:

- Samtlige piber er rensede omhyggeligt. Skader og skavanker er udbedret. Hætter og støbsler på de dækkede stemmer er justeret, således at de er tætte og ved stemning kan bevæges frit.
- De største piber i Subbas 16´ er monteret i nye rastere (havde tidligere ingen) og de øvrige pibers rastere overalt i orglet er fikseret, således at alle piber står stabilt.
- Afslutningsvis er alle registre egaliseret, ligesom dårlige ansatser og andre klanglige problemer er udbedret.

Tilbageførsel til oprindelig disposition:

- I Svelleværket er Gedakt 8´ og Fløjte 4´ bibeholdt.
- Principal 2´ og Kvint 1 1/3´ er udtaget.
- Flauto traverso 4´ er ikke ændret. En nærmere undersøgelse viste at den, trods navnet, aldrig har været overblæsende, og at den ved forlængelse til dobbelt længde ikke vil kunne spille. Der er spor efter tilloddede overblæsningshuller, men formodentlig stammer disse fra et tidligere eksperiment.
- Gamba 8´ isat fra C til g^{'''}.
- Celeste 8´ isat (fra c13) til g^{'''}.
- Nærmere undersøgelser har vist, at Principal 8´ tidligere har haft ekspressioner. Stemmen er derfor forlænget og ekspressionerne retableret fra c – g^{'''}.
- Af samme grund er Oktav 4´ forlænget og ekspressioner er retableret fra C til cs^{'''}
- Subbas 16´, som var en selvstændig stemme, er ført tilbage til manual I, idet den samtidig er transmitteret til Pedalet. Stemmen er udbygget således at den får fuldt manualomfang. Stemmen får luft fra såvel manualstok som pedalstok, idet der er i pibestokkene er indbygget rygslagsventiler. Det oprindelige system fra 1920, hvor 2 rækker små kilebælge kunne løfte hver sin fælles kegle og hvor disse rækkevis kunne afstilles ved lange afstillerbælge, er således ikke genskabt, idet det var en sårbar konstruktion og i øvrigt utilgængelig for reparationer.
- Oktav 2´ er udtaget.

Pibemateriale:

- Den isatte Gamba 8´ stammer fra Frobenius orgelet i Metodistkirken Vejle, bygget 1918. Mensur som oprindeligt.
- Den isatte Celeste 8´ stammer fra Frobenius orgelet i Ordrup kirke, bygget 1916. Mensur som oprindeligt.
- Udtagne piber forbliver kirkens ejendom og befinder sig pt. på orgelbyggeriet.
- Det samlede arbejde afsluttet med hovedstemning af orglet.

Orglets disposition efter ovennævnte arbejder:

Manual I.

Bordun 16´
Principal 8´
Fløjte 8´
Oktav 4´

Manual II.

Gedakt 8´
Gamba 8´
Celeste 8´
Flauto traverso 4´

Pedal.

Subbas 16´ (transm.)

Koblinger:

Manualkobbel II-I
Suboktavkobbel II-I
Superoktavkobbel II-I
Superoktavkobbel i I
Pedalkobbel I- P
Pedalkobbel II-P

Kollektiver (se efterfølgende oversigt):

Registrering
1 fricomp.
Piano
Mezzoforte
Forte
Tutti

Oversigt over sammensætning af de enkelte kollektiver:

Piano:

I: Orkesterfløjte 8'

II: Gedakt 8'

P.: Subbas 16'

I-P

Mezzoforte:

I: Principal 8', Orkesterfløjte 8'

II: Gedakt 8', Gamba 8'

P.: Subbas 16'

II-I, I-P, (II-P)

Forte

I: Bordun 16', Principal 8', Orkesterfløjte 8',

II: Gedakt 8', Gamba 8' Fløjt travers 4'

P: Subbas 16'

I-P, II-P, II+I, Superoktavkobb.

Tutti:

I: Bordun 16', Principal 8', Orkesterfløjte 8', Octav 4'

II: Gedakt 8', Gamba 8', Fløjt travers 4'

P: Subbas 16'

I 4'-I, II-I, (II 16'-I), (II 4'-I)

I-P, II-P

Isolering:

I forbindelse med orglets renovering er rummet hvori orglet er placeret isoleret, for at undgå kuldenedslag og for store temperaturforskelle. Isoleringsarbejdet er udført med 75 mm. brandhæmmende materiale, som efterfølgende er lukket med dampspærre og vandfast plademateriale. Isoleringen har omfattet følgende:

- Loftet, som nok var den væsentligste grund til kuldenedslag er isoleret.
- Orglets bagvæg er isoleret ned til overside af vindlade.
- Diverse revner og sprækker er tætnet.
- Isoleringen ved hjælp af 75 mm. brandhæmmende materiale, der efterfølgende lukkes med dampspærre samt vandfast plademateriale.

Kgs. Lyngby den 21.08.2013

Henning Jensen

Th. Frobenius & Sønner